

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1921.

Andra kammaren.

Nr 1.

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren till lagtima möte här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssalen

måndagen den 10 januari,

kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades av representanten för Stockholms läns norra valkrets, herr *Åkerlund*, såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagar, med följande ord:

Även denna gång åligger det mig att öppna andra kammarens första sammanträde. Jag får hälsa herrarna välkomna till en av de säkerligen bekymmersammaste riksdagar vi på länge haft.

Kristidens guldflod har avstannat och strömmen har tagit lopp till andra länder för import hit av till stor del varor, som vi väl kunnat undvara, om än tullintäkterna därigenom stegrats över hövan, men de oerhörda utgifter, som vi, antagligen i förlitande på städse förökade skatteobjekt, åtagit oss, kvarstå.

En ständigt ökad mängd av ämbetsverk och statsanstalter — flera säkerligen av ganska tvivelaktigt värde för landet — kräva för våra förhållanden oerhörda utgifter, och det torde bliva en av riksdagens viktigaste uppgifter att grundligt undersöka, huruvida det ej — utan skada för samhället — går för sig att beträda en motsatt väg mot den vi gått under överflödets år och minska i stället för att ständigt öka våra administrationskostnader samt stävja importen åtminstone av lyxartiklar.

Att våra näringar kämpa med stora svårigheter känna vi alla och att råda bot härför blir förvisso ej det minsta av statsmakternas bekymmer.

Man framhåller utländsk konkurrens, socialiseringshotet, den minskade arbetstiden, de stegrade transportkostnaderna samt de höga produktionskostnaderna såsom främsta orsakerna. Dessa påståenden må nu hava större eller mindre fog för sig, så kunna vi åtminstone ej rimligen kräva, att de stora arbetarskarorna skola inse nödvändigheten av lönereduktioner för dem, då de se, hur en stor del av statstjänarna, vilka böra kunna inse, att statsutgifterna ej kunna ökas i

oändlighet, ständigt kräva förhöjda avlöningar, och detta ehuru ett betydande antal av dem jämte statstjänsten ägna sig åt inbringande privata befattningar och hava mycket god tid härför. Likadant är förhållandet inom bolag och privata anstalter, ehuru man där förmår att bättre hålla emot. Avlöningarna och inkomsterna bliva aldrig tillräckliga.

De så ofantligt höjda avgifterna för begagnandet av statens kommunikationsanstalter och dessa anstalter i allmänhet hava förvisso sin stora andel i det tillstånd, vari våra näringar nu befinna sig och, vad telefonen särskilt angår, vågar jag tro, att man ingenstädes bland allmänheten i landet prisar inköpet av Stockholmstelefonen, vilken af fär måhända gagnar det privata intresset lika mycket som det länt medborgarna till skada.

Hade man ej förmenat statsintresset kräva, det staten skulle väcka rättgångar för återvinnandet av en mängd vattenfall i enskild ägo, hade tvivelsutan en god del av dessa vid kristidens början funnits utbyggda och gjort oss vida mera, än vad som blev fallet, oberoende av utländskt bränsle för våra järnvägar och industrier.

Vad staten enligt mitt ringa förmenande har att göra i dessa avseenden till förekommande av privata intressens uppskörtande av allmänheten är att fastställa rättvisa taxor för distribution av elektrisk energi och ej att själv söka taga allt under sin direkta vård, ty detta har tillräckligt visat sorgliga resultat, om än kraftverken burit sig i följd av de höga stenkolsprisen.

Måtte våra förhandlingar städse präglas av varmt intresse för hela fosterlandets väl, för rättvisa och billighet åt alla medborgare och må den Högste hålla sin hand över allt Sveriges folk.

Med dessa ord förklarar jag andra kammarens förhandlingar under 1921 års lagtima riksdag öppnade.

§ 2.

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet, till dess sekreterare hunnit utses, ävensom att kanslibiträden och vaktbetjäning blivit till erforderligt antal av honom för tillfället antagna; och blevo på framställd proposition dessa åtgärder av kammaren godkända.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren ankomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 8 januari 1921.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av

riksdagen valda fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter, som skulle inför departementschefen verkställas innan årets lagtima riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar R. E. Norberg, Sven Palme och E. A. Nilson samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar Gustaf Kobb, S. H. Kvarnzelius och Viktor Larsson.

Till justitiedepartementet hade insänts dels fullmakter för de vid de allmänna valen under september månad 1920 utsedda 230 ledamöterna i riksdagens andra kammare dels ock fullmakt för ledamoten av arbetsrådet Karl Viktor Holmström, som blivit utsedd till riksdagsman vid ny röstsammanräkning efter friherre Erik Palmstierna, vilken sistnämnde vid berörda allmänna val utsetts till riksdagsman för Stockholms stads andra valkrets men sedermera avgått.

Dessutom hade, sedan Kungl. Maj:t genom särskilda utslag upphävt valförrättningarna inom Malmöhus läns södra valkrets och Västerbottens läns norra valkrets samt förordnat om nya val inom dessa valkretsar, nya fullmakter för riksdagsmän för sist nämnda två valkretsar insänts.

Från granskning undantogos såväl de från samma valkretsar först insända fullmakterna som fullmakten för friherre Palmstierna.

Granskning företogs därefter av de övriga fullmakterna.

Det anmärktes härvid, att i fullmakterna från vissa valkretsar valkretsens namn ej angivits i full överensstämmelse med dess benämning enligt 18 § i lagen om val till riksdagen samt, såsom avvikande från det i 66 § av samma lag föreskrivna formuläret, att en del fullmakter försetts med överskriften »Fullmakt».

Då emellertid dessa avvikelser från vallagens föreskrifter icke syntes vara av beskaffenhet, att meningen förändrades eller otydlighet föranleddes, ansågos desamma ej böra utgöra hinder mot fullmakternas godkännande.

Vidare anmärktes, att i den fullmakt, som den 17 november 1920 utfärdats för här ovan omförmälda ledamoten av arbetsrådet Holmström, angivits, att denne blivit utsedd att inträda såsom ledamot av andra kammaren »för tiden till den 1 januari år 1925» i stället för rätteligen en tid av fyra år räknade från och med den 1 januari 1921.

Enär vad sålunda anmärkts dock icke syntes vara av beskaffenhet att därigenom tvivel kunde uppkomma angående den tid, för vilken Holmström blivit utsedd, ansågs även denna fullmakt kunna godkännas.

I övrigt blevo de granskade fullmakterna lämnade utan anmärkning.

Protokoll över granskningen jämte förteckning å andra kammarens ledamöter enligt de granskade fullmakterna skulle tillika med dessa överlämnas till kammaren.

I ämbetet:
Lennart Berglöf.

Den i protokollet omförmälda förteckningen var av följande lydelse:

Förteckning å de ledamöter av riksdagens andra kammare, för vilka den 8 januari 1921 fullmakter granskats inför chefen för justitiedepartementet.

Stockholms stads första valkrets.

1. Redaktören Karl Hjalmar Branting.
2. Riksdagsmannen August Herman Lindqvist.
3. Konteramiralen Salomon Arvid Achates Lindman.
4. Byråassistenten Emil Oskar Hagman.
5. Direktören Ivan Bratt.
6. Landsorganisationens sekreterare Karl Edvard Johansson.
7. Medicinalrådet Fredrik Ernst August Block.
8. Tidningsmannen Hjalmar Albin Gustafson.

Stockholms stads andra valkrets.

9. Majoren Sven Edvard Julius Lübeck.
10. Översten Knut Erik Wilhelm Söderhielm.
11. Redaktören Per Albin Hansson.
12. Direktören Oscar Erik Nylander.
13. Advokaten Jonas Eliel Löfgren.
14. Första kontorsbiträdet vid statens järnvägar Ernst Gustaf Eugen Eriksson.
15. Lektorn Karl Starbäck.
16. Ledamoten av arbetsrådet Karl Viktor Holmström.

Stockholms läns södra valkrets.

17. Skomakaremästaren Karl Johan Söderberg i Rotebro.
18. Lantbrukaren Carl Axel Sundling i Söderby.
19. Snickaren Carl Walter Martin Andersson i Nacka.
20. Borgmästaren Jakob Gustav Pettersson i Södertälje.
21. Överdirektören Per Elov Lindström i Stocksund.
22. Snickaren Sven Johan Karlsson i Nynäshamn.

Stockholms läns norra valkrets.

23. Godsägaren Erik Gabriel Henrik Åkerlund i Estuna.
24. Stenhuggaren Karl Verner Karlsson i Vätö.
25. Tillförordnade domänintendenten friherre Johan Lars Wilhelm Stjernstedt i Tislinge.

Uppsala län.

26. Snickaren Karl August Olsson Borg i Skutskär.
27. Landshövdingen Nils Edén.

28. Rådmanen Karl Gustaf Walter Kant i Uppsala.
29. Folkskolläraren Oscar Efraim Sjölander i Kungsängen.
30. Lantbrukaren Carl Gustaf Olsson i Golvvasta.

Södermanlands läns norra valkrets.

31. Målaremästaren Johan Adolf Hellberg i Torshälla.
32. Fabriksförvaltaren Erik Laurén i Eskilstuna.
33. Lantbrukaren Lars August Schill i Västermo.

Södermanlands läns södra valkrets.

34. Förrådsförmannen Anders Johan Bäck i Katrineholm.
35. Lantbrukaren Gustaf Olsson i Ramsta.
36. Arrendatorn Oskar Jonsson i Remröd.
37. Hemmansägaren Carl Johan Johansson i Uppmälby.

Östergötlands läns norra valkrets.

38. Lantbrukaren Erik Gustaf Johansson i Kullersta.
39. Häradshövdingen Carl Theodor af Ekenstam i Hösterum.
40. Redaktören Carl Sjögren i Motala.
41. Lantbrukaren Oskar Jonsson i Risinge prästgård.

Norrköpings och Linköpings valkrets.

42. Borgmästaren Gustaf Adolf Björkman i Norrköping.
43. Redaktören Karl Selim Vallentin Ward i Norrköping.
44. Disponenten Carl Jacob Wahren i Norrköping.

Östergötlands läns södra valkrets.

45. Lantbrukaren David Hjalmar Pettersson i Bjälbo.
46. Lokomotivföraren Oscar Gottfrid Karlsson i Vadstena.
47. Lantbrukaren Karl Allan Westman i Broby.
48. Landstingsmannen Frans Oskar Eriksson i Boxholm.
49. Lantbrukaren Sven August Olsson i Labbemåla.

Jönköpings läns östra valkrets.

50. Lantbrukaren Carl Oscar Ericson i Oberga.
51. Lantbrukaren Johan August Jonsson i Hökhult.
52. Lantbrukaren Oscar Ludvig Carlström i Helgagård.
53. Lantbrukaren Frans Axel Lagerquist i Klappa.

Jönköpings läns västra valkrets.

54. Lantbrukaren Per Bernhard Nilsson i Landeryd.
55. Fabriksarbetaren Carl Oskar Johanson i Huskvarna.
56. Direktören Felix Teodor Hamrin i Jönköping.
57. Möbelsnickaren Johan Erik Gereon Fast i Nässjö.
58. Lantbrukaren Carl Johan Jonsson i Mörkhult.

Kronobergs läns östra valkrets.

59. Hemmansägaren Johan Gustaf Svensson i Betingetorp.
60. Lokomotivföraren Josef Herman Blomqvist i Gravaregården.
61. Lantbrukaren Gustaf Hjalmar Svensson i Grönvik.

Kronobergs läns västra valkrets.

62. Hemmansägaren Ernst Otto Magnusson i Tumhult.
63. Hemmansägaren Peter Magnus Olsson i Blädinge.
64. Trävaruhandlaren Elias Reinhold Eliasson i Markaryd.

Kalmar läns norra valkrets.

65. Lantbrukaren Karl Sigurd Anders Carlsson i Solberga.
66. Häradsdomaren Sven Albert Johansson i Krokstorp.
67. Lektorn Lars Ejnar Dalgren i Västervik.
68. Predikanten Anders Viktor Isaksson i Västervik.

Kalmar läns södra valkrets.

69. Lantbrukaren Johannes David Norman i Ävadet.
70. Landshövdingen Johan Ludvig Falk i Kalmar.
71. Parkföreståndaren Karl Ernst Magnusson i Kalmar.
72. Lantbrukaren Pehr August Andersson i Knäppinge.
73. Lantbrukaren Carl Johan Emanuel Johansson i Hörninge.

Gottlands län.

74. Lantbrukaren David Adolf Hugo Karlström i Tjoul, Lummelunda.
75. Lantbrukaren Petter Theodor Gardell i Gans, Näs.
76. Direktören Nils Johan Broander i Visby.

Blekinge län.

77. Lantbrukaren John Jönsson i Boa.
78. Kamreraren Karl Oscar Waldemar Kloo i Karlskrona.
79. Fängelsedirektören Ulrik Leander i Karlskrona.
80. Kommendörkaptenen Björn Frithiofsson Holmgren i Karlskrona.
81. Tapetseraren Axel Hugo Hansson i Sölvesborg.
82. Sparbankskamreraren Jeppe Clemedtson i Trensrum.

Kristianstads läns nordvästra valkrets.

83. Hemmansägaren Per Nilsson i Bonarp.
84. Bageriföreståndaren Lars Borggren i Ängelholm.
85. Lantbrukaren Sven Bengtsson i Norup.
86. Lantbrukaren John Erlansson i Främlinge.
87. Vagnsförmannen Lars Anton Björklund i Hässleholm.

Kristianstads läns sydöstra valkrets.

88. Godsägaren greve Raoul Gustaf Hamilton å Ovesholm.
89. Banvakten Nils Björk i Tryde.
90. Lantbrukaren Swen Persson i Fritorp.
91. Lantbrukaren Swen Jönsson i Fridhill.

Malmöhus läns norra valkrets.

92. Lantbrukaren Olof Nilsson i Tånga.
93. Lantbrukaren Olof Olsson i Kullenbergstorp.
94. Gruvarbetaren Nils Kortz Törnkvist i Bjuv.

Malmöhus läns mellersta valkrets.

95. Skomakaren Olof Andersson i Höör.
96. Agronomen David Poppius i Knästorp.
97. Lantbrukaren Johan Jönsson i Revinge.
98. Lantbrukaren Anders Olof Paulsen i Tågarp.

Malmöhus läns södra valkrets.

99. Riksdagsmannen Fredrik Vilhelm Thorsson.
100. Ryttmästaren Johannes Mathias Fjellman i Ystad.
101. Filosofie kandidaten Per Edvin Sköld i Oxie.
102. Hemmansägaren Axel Alarik Pehrsson i Bramstorp.

Städerna Hälsingborg, Landskrona och Lund.

103. Folkskolläraren Ola Hansson Waldén i Landskrona.
104. Direktören Malte Sommelius i Hälsingborg.
105. Järnvägstjänstemannen Martin Christian Jensen i Lund.

Malmö stad.

106. Redaktören Jonas Arthur Engberg.
107. Köpmannen Nils Winkler.
108. Folkskolläraren Klas Värner Rydén.
109. Järnvägs-konduktören Carl Olof Nilsson Lovén.

Hallands län.

110. Överståthållaren Carl Fredrik Wilhelm Hederstierna.
111. Lantbrukaren Johan Larsson i Jonsjö.
112. Fattigvårdskonsulenten Carl Oskar Strid i Nyhem.
113. Godsägaren friherre Carl David Richard Hermelin å Frörlinge.
114. Lantbrukaren Nils Johansson i Brånalt.
115. Lantbrukaren Per Johan Persson i Tofta.

Göteborgs och Bohus läns södra valkrets.

116. Lantbrukaren Cornelius Olsson i Berg.
117. Lantbrukaren Herman Andersson i Grimbo.

118. Skomakaremästaren Gustav Wilhelm Hansson i Gårda.
119. Fiskaren Adolf Edvin Alexandersson i Bohus-Björkö.
120. Kyrkoherden Anders Teodor Adolf Wallerius i Hjärtum.

Göteborgs och Bohus läns norra valkrets.

121. Lantbrukaren Oscar Nathanael Olsson i Broberg.
122. Lantbrukaren Oscar Osberg i Bärfendal.
123. Redaktören Axel Emil Ljungberg i Lysekil.
124. Hemmansägaren Bernhard Corneliusson i Kyrkesund.

Göteborgs stad.

125. Folkskolläraren Emil Kristensson.
126. Direktören Olof Axel Edvard Lithander.
127. Bagaren Algot Nathanael Sjöström.
128. Grosshandlaren Erik Petter Waldemar Röing.
129. Navigationskolfföreståndaren Alexander Thore.
130. Stationskarlen Jakob Julius Hedvall.
131. Stationsförmannen Carl Vilhelm Oscar Höglund.
132. Kyrkoherden Per Pehrsson.

Älvsborgs läns norra valkrets.

133. Godsägaren Anders Lindgren å Dingelviks gård.
134. Godsägaren Arthur Wilhelm Gustafson å Kasenberg.
135. Komministern Harald Martin Hallén i Torrskog.

Älvsborgs läns mellersta valkrets.

136. Lantbrukaren Alfred Pettersson i Vråtsered.
137. Handlanden Anders Emil Hansson i Trollhättan.
138. Lantbrukaren August Danielsson i Magra.
139. Lantbrukaren Gustaf Arvid Andersson i Saxtorp.

Älvsborgs läns södra valkrets.

140. Lantbrukaren Svening Alfred Larsson i Kroken.
141. Disponenten Justus Edvin Leffler i Kinna.
142. Lantbrukaren Karl Arthur Ryberg i Lindås.
143. Lantbrukaren Carl Albin Björkman i Långhem.
144. Muraren Sven Edvin Ljungkvist i Borås.

Skaraborgs läns norra valkrets.

145. Trädgårdsmästaren Karl Hilding Magnusson i Skövde.
146. Hemmansägaren Per August Månsson i Backa.
147. Lantbrukaren Carl Johanson i Gäre.
148. Folkskolläraren Johan Wilhelm Billqvist i Skövde.
149. Lantbrukaren Carl Otto Larsson i Näset.

Skaraborgs läns södra valkrets.

150. Lantbrukaren Carl Emil Bengtsson i Kullen.
151. Häradsdomaren Karl Magnus Andersson i Milsmaden.
152. Lantbrukaren Gustav Albert Johanson i Hallagården.
153. Lantbrukaren Carl Arvid Andersson i Storegården, Önum.
154. Konduktören Helge Karl Vilhelm Bäcklund i Falköping-Ranten.

Värmlands läns norra valkrets.

155. Lantbrukaren Alfred Persson i Björsbyholm.
156. Godsägaren Valfrid Eriksson i Överbyn.
157. Hemmansägaren Emil Andersson i Prästbol.

Värmlands läns östra valkrets.

158. Lägenhetsägaren Lars Johan Carlsson-Frosterud i Skåre.
159. Lantbrukaren Carl Petter Jansson i Edsbäcken.
160. Snickaren Herman Norling i Lesjöfors.
161. Godsägaren Carl Axel Ros i Årås.

Värmlands läns västra valkrets.

162. Lantbrukaren Johan Peter Igel i Getebol.
163. Lantbrukaren Nils Svensson i Långelanda.
164. Hemmansägaren Gustaf Flognfält i Flogned.

Örebro läns norra valkrets.

165. Banvakten Anders Anderson i Råstock.
166. Bankofullmäktigen Erik Agabus Nilson.
167. Modellsnickaren Olof Nilsson i Örebro.
168. Egendomsägaren Anders Petter Gustafsson i Örebro.
169. Posttjänstemannen Johan Viktor Öhman i Örebro.

Örebro läns södra valkrets.

170. Handlanden Edvard Jansson Uddenberg i Karlskoga.
171. Godsägaren Petrus Ödström i Hammar.
172. Lantbrukaren Johan August Torsten Thorsell i Getingeberg.
173. Lantbrukaren Ivar Jansson i Talby.

Västmanlands läns östra valkrets.

174. Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson i Västerås.
175. Lantbrukaren Per Godén i Skälby.
176. Lantbrukaren Anders Johan Johansson i Bro.

Västmanlands läns västra valkrets.

177. Maskinarbetaren Carl Johan Ericsson i Arboga.
178. Hemmansägaren Adolf Fredrik Janson i Kungsör.
179. Filaren August Wilhelm Pettersson i Köping.

Kopparbergs läns östra valkrets.

180. Hemmansägaren Ollas Erik Eriksson i Östanfors.
181. Möbelsnickaren Carl Robert Jansson i Falun.
182. Lantbrukaren Emil Ericsson i Sörbo.

Kopparbergs läns västra valkrets.

183. Pensionsfullmäktigen Johan Bernhard Eriksson i Grängesberg.
184. Hemmansägaren Gustaf Henning Andersson i Rasjön.
185. Hemmansägaren Fredrik Olssen Aarnseth i Malung.
186. Bergsmannen Erik Gustaf Nilsson i Vibberbo.

Kopparbergs läns norra valkrets.

187. Redaktören Anders Olsson i Mora.
188. Hemmansägaren Eskils Hans Hansson i Västgärde.
189. Hemmansägaren Jones Erik Andersson i Ovanmyra.

Gästriklands valkrets.

190. Redaktören Adolv Olsson i Gävle.
191. Bageriföreståndaren Carl August Carlsson i Gävle.
192. Journalisten Karl Fabian Månsson i Hagaström.
193. Sliparen Carl Johan Högström i Sandviken.

Hälsinglands södra valkrets.

194. Ombudsmannen August Vilhelm Sävström i Bollnäs.
195. Byggmästaren Olof Johansson i Edsbyn.
196. Hemmansägaren Jonas Nikolaus Svedberg i Flor.

Hälsinglands norra valkrets.

197. Postiljonen Per Granath i Hudiksvall.
198. Hemmansägaren Per Olsson i Fiskeby.
199. Lantbrukaren Lars Olsson i Hov.

Medelpads valkrets.

200. Ombudsmannen Carl Alfred Svensson i Skönsberg.
201. Hemmansägaren Per Jonas Edberg i Östernäset.
202. Jordbrukaren Karl Robert Karlsson i Gasabäck.
203. Fattigvårdskonsulenten Verner Vilhelm Hedlund i Sundsvall.

Ångermanlands södra valkrets.

204. Redaktören Ivar Teodor Vennerström i Sollefteå.
205. Kamreraren Carl Oscar Johansson i Sollefteå.
206. Hemmansägaren Gerhard Strindlund i Skedom.
207. Lasarettsläkaren Fritz Richard Kaijser i Härnösand.

Angermanlands norra valkrets.

- 208. Hemmansägaren Petrus Bergström i Bäckland.
- 209. Hemmansägaren Carl Jonas Öberg i Domsjö.
- 210. Hemmansägaren Erik Godin i Vike.

Jämtlands läns södra valkrets.

- 211. Länsagronomen Paulus Samuel Hedlund i Östersund.
- 212. Folkskolinspektören Carl Johan Sehlin i Östersund.
- 213. Tullvaktmästaren Christian Ericson i Funäsdalen.

Jämtlands läns norra valkrets.

- 214. Häradsdomaren Per Persson i Trången.
- 215. Hemmansägaren Nils Olof Olsson i Rösta.
- 216. Hemmansägaren Henrik Andersson i Boda.

Västerbottens läns södra valkrets.

- 217. Lantbrukaren Johan Rehn i Hissjö.
- 218. Lantbrukaren Adolf Wiklund i Brattfors.
- 219. Folkskolläraren Werner Bäckström i Bjurholm.
- 220. Hemmansägaren Fredrik Emanuel Holmner i Gunnarn.

Västerbottens läns norra valkrets.

- 221. Hemmansägaren Jonas Ludvig Brännström i Ljusvattnet.
- 222. Redaktören Anton Wikström i Skellefteå.
- 223. Hemmansägaren Ewald Lindmark i Drängsmark.

Norrbottnens läns södra valkrets.

- 224. Hemmansägaren Nils Erik Nilsson i Antnäs.
- 225. Förste järnvägsbokhållaren Ernst August Hage i Luleå.
- 226. Hemmansägaren Adolf Linus Lundström i Långnäs.
- 227. Hemmansägaren Alfred Lindström i Långnäs.

Norrbottnens läns norra valkrets.

- 228. Arbetaren Oscar Wilhelm Lövgren i Nyborg.
- 229. Hemmansägaren Kristoffer Bergström i Högsön.
- 230. Gruvarbetaren Jonas Petter Dahlén i Kiruna.

§ 4.

Företogs upprop av kammarens ledamöter; och befunnos därvid följande ledamöter frånvarande, nämligen herrar Nilsson i Tänga, Eriksson i Grängesberg, Kaijser, Lundström, Hage och Nilsson i Antnäs.

Herr ordföranden meddelade, att från herr Nilsson i Tänga inkommit läkarbetyg, utvisande att han till följd av sjukdom till vidare vore oförmögen att infinna sig vid riksdagens sammanträden,

att herr Kaijser uti ingiven ansökning anhållit om ledighet från riksdagsgöromålen under 5 dagar från och med denna dag för fullgörande av kommunalt uppdrag samt att herrar Eriksson i Grängesberg, Lundström, Hage och Nilsson i Antnäs telegrafiskt anmält, att de först senare på dagen kunde inställa sig vid riksdagen.

§ 5.

Herr ordföranden tillkännagav, att hans excellens herr statsministern friherre De Geer avvaktade budskap om avslutande av uppropet, varefter han ville infinna sig för att meddela kammaren Kungl. Maj:ts beslut angående talman och vice talman i kammaren, samt att ordföranden uppdragit åt herrar Olsson i Ramsta och Nylander att underrätta hans excellens herr statsministern, att uppropet vore verkställt och kammaren redo att mottaga honom.

§ 6.

Hans excellens herr statsministern inträdde nu samt uppläste Kungl. Maj:ts öppna brev angående förordnande av talman och vice talman i denna kammare, enligt vilket förordnats till talman ledamoten av kammaren för Stockholms stads första valkrets herr *August Herman Lindqvist* och till vice talman ledamoten av kammaren för Kristianstads läns sydöstra valkrets herr *Raoul Gustaf Hamilton*.

§ 7.

Alderspresidenten överlämnade ordförandeklubban till herr *talmannen*, varefter denne hälsade kammaren med följande tal:

Mina herrar! Den andra kammare, som i dag möter upp vid detta första riksdagsplenium efter nyvalen, har till väsentlig del en annan sammansättning mot den, som åtskildes 1920. Icke mindre än ett 80-tal nya representanter taga i dag plats som ledamöter i denna kammare.

Alla dessa kunna dock ej betraktas som nya i riksdagsarbetet, ty flera av dem ha representerat antingen i denna eller medkammaren.

Oaktat denna kammarens delvisa nydaning torde dock ej någon större omvälvning vara att befara, då styrkeförhållandena i partiställningarna i stort sett äro tämligen oförändrade. Jag är viss om att denna nya andra kammare skall följa de gamla traditionerna att sakligt och insiktsfullt behandla alla föreliggande ärenden med landets och vårt folks bästa som ögonmärke.

Beträffande de ärenden, som komma att föreläggas denna riksdag, råder ännu ett visst dunkel, och av frågor, som kunna tänkas förekomma, stå ju icke i förgrunden några sådana av större räckvidd, med undantag av de viktiga grundlagsförändringarna. Jag tror mig därför uttala flertalets hopp, då jag förutsätter, att denna kammare i år skall energiskt bidra till en avslutning av riksdagen inom den grundlagsfästade tiden för riksdagens hemförlovande.

Då jag nu enligt kungligt förordnande åter anförtrotts det ansvarsfulla värvet att såsom talman leda kammarens förhandlingar, går jag till utförandet därav under den fasta förvisningen att som hittills få påräkna allas välvilliga överseende.

Jag hälsar med dessa ord alla kammarens ledamöter välkomna till detta riksmöte, med hopp om ett gott och vänskapligt samarbete mellan oss alla.

§ 8.

Kammaren beslöt att lägga Kungl. Maj:ts i § 6 omnämnda brev till handlingarna.

§ 9.

Det i § 4 omnämnda sjukbetyget för herr Nilsson i Tånga, som nu ånyo föredrogs, lades till handlingarna.

Vidare föredrogs åter den av herr Kaijser ingivna ansökning om ledighet från riksdagsgörömlen; och blev densamma av kammaren bifallen.

§ 10.

Herr talmannen föredrog ånyo det under § 3 här ovan intagna protokollet, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri omnämnda fullmakterna, lägga protokollet till handlingarna.

§ 11.

Herr talmannen anmälde, att någon ansökning till sekreterarbefattningen hos kammaren icke inkommit, och hemställde, huruvida kammaren behagade genast företaga val av sekreterare.

Denna hemställan bifölls av kammaren, varefter det sålunda beslutade valet företogs; och befanns efter valsedlarnas öppnande och uppräknings valet hava så utfallit, att till sekreterare utsetts juris och filosofie kandidaten Per Cronvall med 195 eller alla avgivna röster.

Sekreteraren, som härefter på kallelse inställde sig, övertog, efter erhållen kännedom om valets utgång, protokollsföringen.

Emil Kristensson.

C. O. Johansson.
Sollefteå.

§ 12.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att vid plenum onsdagen den 12 januari företaga val av tre ledamöter att delta i talmansöverläggningarna, två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli, åtta ledamöter att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning samt tre ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 13.

Vidare beslöt kammaren, likaledes på förslag av herr talmannen, som förmälde sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, att företaga val av ledamöter i de ständiga utskotten fredagen den 14 och suppleanter i samma utskott lördagen den 15 innevarande januari.

Ordet begärdes nu av herr *vice talmannen*, som yttrade:

Jag skall be att få hemställa, att kammaren måtte besluta utse suppleanter i de föreslagna utskotten till ett antal av två utöver de ordinarie ledamöternas antal.

Den här hemställan bifölls av kammaren.

§ 14.

Till talarplatser för ledamöter, som kunde vilja därav begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag de två för ändamålet anordnade, på vardera sidan om talmansbordet befintliga platserna.

§ 15.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från Stockholms stad och vart och ett av rikets län avsedda biljetterna utlämnades till Stockholms stads och varje läns äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11.55 f. m.

In fidem
Per Cronvall.

Tisdagen den 11 januari.

Kl. 10.30 f. m.

§ 1.

Herr talmannen meddelade, att herrar Eriksson i Grängesberg, Hage, Lundström och Nilsson i Antnäs, vilka varit förhindrade att närvara vid det i början av sammanträdet nästlidne gårdag verkställda uppropet, senare under sammanträdet infunnit sig.

§ 2.

Herr talmannen och kammarens herrar ledamöter avgingo kl. 10.45 till slottskapellet, varest riksdagspredikan hölls. Efter slutad gudstjänst begav sig kammaren till rikssalen.

Hans Maj:t Konungen öppnade riksdagen med ett tal, varefter hans excellens herr statsministern friherre *De Geer* uppläste Kungl. Maj:ts berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

Efter det första kammarens talman framfört första kammarens undersåtliga vörndnad, framträdde andra kammarens talman och yttrade:

Eders Majestät!

Minnena av det allt ödeläggande världskriget arbetas nu undan för undan över i historiens värld, och nationerna sträva nu energiskt att trots alla föreliggande svårigheter åter ernå normala förhållanden.

För vårt land torde utvecklingen i det avseendet kunna betraktas som ganska gynnsam.

Varuknappheten är övervunnen och landet äger nu rika tillgångar på varor av alla slag. Goda skördar och väl bedriven livsmedelsproduktion har bringat landet god tillgång på livsförnödenheter. Intet synes sålunda i detta avseende saknas för fyllandet av en god folkhushållnings behov.

Sveriges folk har haft all anledning att glädjas åt denna utveckling och ett starkt hopp om en kommande ljus och lycklig tid har varit förhärskande.

Men så i ett slag förmörkas åter den ljusa bilden av nya hotande moln. Det inträder en överraskande penningåtstramning, så stark och kraftig att stora delar av landets industri förlamas.

Med det nya årets ingång ha följderna härav framträtt i bjärt dager genom omfattande driftinskränkningar och som följd därav en sig allt mer omgripande arbetslöshet, större och mera omfattande än under de verkliga kristidsåren.

Det är därför glädjande, att av Eders Majestäts tal förnimma, att Eders Majestät och landets regering ha uppmärksamheten riktad på denna mot ett lands lugna utveckling elakartade fiende, som heter arbetslöshet.

Då det gäller att bekämpa denna fiende skall andra kammaren, det vågar jag försäkra, stödja Eders Majestät i varje strävande, som syftar till att lindra eller avvärja påträngande lidande och nöd hos det obemedlade, arbetande folket i vårt land.

Efter gamla goda traditioner skall andra kammaren i övrigt med insikt och omsorg pröva alla de ärenden, som föreläggas densamma.

Eders Majestät har nyss erinrat om den sorg och saknad som tillkom genom hennes höghet kronprinsessans bortgång. Jag betygar, att denna sorg och saknad delas av allt Sveriges folk, varpå ojävaktiga bevis framgått och därför instämma vi med varmaste deltagande i Eders Majestäts nyss uttalade ord »Välsignat vare hennes minne».

Jag frambär härmed inför Eders Majestät andra kammarens undersåttliga vördnad.

Härpå fingo talmännen vardera mottaga ett exemplar av Kungl. Maj:ts proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov ävensom ett exemplar av Kungl. Maj:ts proposition, nr 2, om tilläggsstat till riksstaten för år 1921, varefter ceremonien på rikssalen avslutades; och åtskildes andra kammaren vid utgåendet från rikssalen, enligt beslut fattat före avgången från dess samlingsrum.

In fidem
Per Cronvall.